

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obžalovaného **M. V.**, pre pokračovací trestný čin skrátenia dane podľa § 148 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na verejnom zasadnutí konanom 27. mája 2010 v Bratislave, prerokoval odvolanie obžalovaného **M. V.** a krajského prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. decembra 2008, sp. zn. 1 T 11/02, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/ a písm. e/ Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) sa napadnutý rozsudok **z r u š u j e** v celom rozsahu.

I. Na základe § 259 ods. 3 Tr. por. sa

obžalovaný **M. V.**, nar. X. v K., trvale bytom v K., naposledy živnostník,
t. č. na neznámom mieste

u z n á v a z a v i n n é h o, ž e

ako jeden zo spoločníkov a zástupcov spoločnosti B., so sídlom v K., ul. P. č. X.,

1/ dňa 6. februára 1992 uzatvoril s firmou I., ako predávajúcim, kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola kúpa 26 000 0,5 l fliaš liehovín zn. „Stoličnaja vodka“, ktoré toho istého dňa prevzal s dodacím listom č. X. a na základe faktúry č. X. zo dňa 6. februára 1992 za ne uhradil v hotovosti kúpnu cenu 1 255 800 Kčs,

- dňa 14. februára 1992 uzatvoril s firmou I., ako predávajúcim, kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola kúpa 15 336 0,7 l fliaš liehovín zn. „Rum tuzemský“, ktoré toho istého dňa prevzal s dodacím listom č. X. a na základe faktúry č. X. zo dňa 14. februára 1992 za ne uhradil v hotovosti kúpnu cenu 322 056 Kčs,

- dňa 19. februára 1992 uzatvoril s firmou I., ako predávajúcim, kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola kúpa 30 672 0,7 l fliaš liehovín zn. „Vodka jemná“, ktoré v dňoch 19. februára 1992 a 20. februára 1992 prevzal s dodacími listami č. X. a X. a na základe faktúr č. X. a X. zo dňa 19. februára 1992 a 20. februára 1992 uhradil za ne v dňoch 19. februára 1992 a 20. februára 1992 v hotovosti kúpnu cenu 644 112 Kčs

- dňa 8. marca 1992 uzatvoril s firmou I., ako predávajúcim, kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola kúpa 46 100 0,7 l fliaš liehovín zn. „Vodka jemná“, z tohto množstva však v dňoch 9. marca 1992, 11. marca 1992 a 24. marca 1992 prevzal s dodacími listami č. X., X. a X. len 15 336 0,7 fliaš a 18 576 1 l fliaš, za ktoré na základe faktúr č. X., X. a X. zo dňa 9. marca 1992, 11. marca 1992 a 24. marca 1992 uhradil v dňoch 10. marca 1992, 12. marca 1992 a 25. marca 1992 v hotovosti kúpnu cenu 879 336 Kčs,

pričom vo všetkých prípadoch bola kúpna cena liehovín dohodnutá bez dane z obratu, nakoľko prehlásil, že liehoviny sú určené na predaj do zahraničia, avšak tieto boli predané nezisteným tuzemským odberateľom, tým skrátil daň z obratu vo výške 6 513 478 Sk, čím o túto sumu poškodil Slovenskú republiku,

2/ v presne nezistenom čase v mesiaci február 1992 uzatvoril so spoločnosťou A., ako dodávateľom hospodársku zmluvu, predmetom ktorej boli odbery rôznych druhov liehovín na rok 1992, následne

- dňa 11. februára 1992 prevzal 14 400 0,5 l fliaš liehovín zn. „Rum tuzemský“ a na základe faktúry č. X. zo dňa 11. februára 1992 toho istého dňa za ne uhradil v hotovosti 280 800 Kčs,

- dňa 21. februára 1992 prevzal 10 800 1 l fliaš liehovín zn. „Rum tuzemský“ a na základe faktúry č. X. zo dňa 21. februára 1992 toho istého dňa za ne uhradil v hotovosti 313 200 Kčs,

- dňa 22. februára 1992 prevzal 10 800 1 l fliaš liehovín zn. „Rum Tuzemský“ a na základe faktúry č. X. zo dňa 22. februára 1992 toho istého dňa za ne uhradil v hotovosti 313 200 Kčs,

- dňa 3. marca 1992 prevzal 14 400 0,5 l fliaš liehovín zn. „Borovička slovenská“ a na základe faktúry č. X. zo dňa 3. marca 1992 toho istého dňa za ne uhradil v hotovosti 273 600 Kčs,

- dňa 4. marca 1992 prevzal 21 600 1 l fliaš liehovín zn. „Borovička slovenská“ a 14 400 0,5 l fliaš liehovín zn. „Rum tuzemský“ a na základe faktúr č. X., X. a X. zo dňa 4. marca 1992 toho istého dňa za ne uhradil v hotovosti 900 000 Kčs,

- dňa 5. marca 1992 prevzal 21 600 1 l fliaš liehovín zn. „Borovička slovenská“ a na základe faktúr č. X. a X. zo dňa 5. marca 1992 toho istého dňa za ne uhradil hotovosti 626 400 Kčs,

pričom vo všetkých prípadoch bola cena liehovín dohodnutá bez dane z obratu, nakoľko prehlásil, že liehoviny sú určené na predaj do zahraničia, avšak tieto boli predané nezisteným tuzemským odberateľom, tým skrátil daň z obratu vo výške 7 603 200 Sk, čím o túto sumu poškodil Slovenskú republiku,

3/ objednávkou zo dňa 14. januára 1992 objednal u firmy M. do 50 000 litrov liehovín zn. „Rum tuzemský“, následne

- dňa 5. marca 1992 prevzal 9 216 1 l fliaš týchto liehovín a na základe faktúry č. X. zo dňa 5. marca 1992 toho istého dňa za ne uhradil v hotovosti 212 889 Kčs,

- dňa 10. marca 1992 prevzal 9 216 1 l fliaš týchto liehovín a na základe faktúry č. X. zo dňa 10. marca 1992 toho istého dňa za ne uhradil v hotovosti 212 889 Kčs,

- dňa 13. marca 1992 prevzal 9 216 1 l fliaš týchto liehovín a na základe faktúry č. X. zo dňa 13. marca 1992 toho istého dňa za ne uhradil v hotovosti 212 889 Kčs,

pričom vo všetkých prípadoch bola cena liehovín dohodnutá bez dane z obratu, nakoľko prehlásil, že liehoviny sú určené na predaj do zahraničia, avšak tieto boli predané nezisteným tuzemským odberateľom, tým skrátil daň z obratu vo výške 2 433 024 Sk, čím o túto sumu poškodil Slovenskú republiku,

4/ dňa 11. januára 1992 uzatvoril so spoločnosťou C. ako predávajúcim, dve kúpne zmluvy, predmetom ktorých boli kúpy 125 000 0,7 l fliaš liehovín zn. „Vodka jemná“ a 35 000 0,7 l fliaš liehovín zn. „Rum tuzemský“, následne

- v dňoch 14. januára 1992, 7. februára 1992 a 11. februára 1992 prevzal s dodacími listami č. X., X. a X. 15 336 0,7 l fliaš liehovín zn. „Rum tuzemský“ a 31 536 0,7 l fliaš liehovín zn. „Vodka jemná“ a na základe faktúry č. X. zo dňa 5. marca 1992 uhradil za ne dňa 13. marca 1992 v hotovosti 1 157 738,40 Kčs,

- v dňoch 19. februára 1992, 20. februára 1992 a 21. februára 1992 prevzal s dodacími listami č. X., X. a X. 45 576 0,7 l fliaš liehovín zn. „Vodka jemná“ a na základe faktúry č. X. zo dňa 9. marca 1992 uhradil za ne dňa 13. marca 1992 v hotovosti 1 125 727,20 Kčs,

- dňa 12. marca 1992 prevzal s dodacím listom č. X. 8 300 0,5 l fliaš liehovín zn. „Rum tuzemský“ a na základe faktúry č. X. zo dňa 12. marca 1992 uhradil za ne dňa 26. marca 1992 v hotovosti 157 700 Kčs,

- v dňoch 2. marca 1992, 9. marca 1992, 11. marca 1992 a 13. marca 1992 prevzal s dodacími listami č. X., X., X. a X. 7 000 0,5 l fliaš liehovín zn. „Rum tuzemský“, 30 672 0,7 l fliaš liehovín zn. „Vodka jemná“ a 11 429 1 l fliaš liehovín zn. „Vodka jemná“ a na základe faktúry č. X. zo dňa 13. marca 1992 uhradil za ne dňa 26. marca 1992 v hotovosti 1 299 103,40 Kčs,

pričom vo všetkých prípadoch bola kúpna cena liehovín dohodnutá bez dane z obratu, nakoľko prehlásil, že liehoviny sú určené na predaj do zahraničia, avšak tieto boli predané nezisteným tuzemským odberateľom, tým skrátil daň z obratu vo výške 9 263 144 Sk, čím o túto sumu poškodil Slovenskú republiku,

5/ v presne nezistenom čase v mesiaci február 1992 uzatvoril so zamestnancom spoločnosti C. R. K., ako sprostredkovateľom, ústnu zmluvu o sprostredkovaní, predmetom ktorej bolo sprostredkovanie dodávok tuzemských liehovín pre spoločnosť B., na základe ktorej prevzal a v mesiaci február 1992

- od spoločnosti I., 20 160 1 l fliaš liehovín zn. „Rum tuzemský“ a v tom istom mesiaci uhradil za ne 579 600 Kčs,

- od štátneho podniku O. 43 496 1 l fliaš liehovín zn. „Rum tuzemský“ a v tom istom mesiaci uhradil za ne 1 087 400 Kčs,

- od štátneho podniku M. 14 400 0,7 l fliaš liehovín zn. „Karpatské brandy“ a v tom istom mesiaci uhradil za ne 402 624 Kčs,

pričom vo všetkých prípadoch bola cena liehovín dohodnutá bez dane z obratu, nakoľko prehlásil, že liehoviny sú určené na predaj do zahraničia, avšak tieto boli predané nezisteným

tuzemským odberateľom, tým skrátil daň z obratu vo výške 5 898 880 Sk, čím o túto sumu poškodil Slovenskú republiku,

t e d a

konaním v bodoch 1/ až 5/ skrátil daň vo veľkom rozsahu,

č í m s p á c h a l

pokračovací trestný čin skrátenia dane podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v znení zákona č. 248/1994 Z. z.

Z a t o s a o d s u d z u j e :

Podľa § 148 ods. 5 za použitia § 40 ods. 1 Tr. zák. v znení zákona č. 248/1994 Z. z. na trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. v znení zákona č. 248/1994 Z. z. sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny.

II. Na základe § 259 ods. 1 Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) v oslobodzujúcej časti rozsudku sa vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 18. decembra 2008, sp. zn. 1 T 11/02, uznal obžalovaného M. V. za vinného z pokračovacieho trestného činu skrátenia dane podľa § 148 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. (v znení zákona č. 557/1991 Zb.) účinného v čase spáchania

trestného činu, a to na skutkovom základe uvedenom v bodoch 1/ až 5/ tohto rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Za to bol odsúdený podľa § 148 ods. 3, s použitím § 40 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol na výkon tohto trestu zaradený do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Krajský súd v Košiciach zároveň uvedeným rozsudkom podľa § 226 písm. c/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 obžalovaného M. V. oslobodil spod obžaloby Krajského prokurátora v Košiciach, sp. zn. 1 Kv 48/2000, zo dňa 6. júna 2001 pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania trestného činu, ktorý mal spáchať tak, že dňa 21. septembra 1992 v L., v sídle firmy L., vylákal od štátneho podniku Z. 4 ks univerzálnych nakladačov čelných UNC 060 výr. č. X., X., X. a X. v hodnote 1 229 610 Kčs, 3 ks univerzálnych nakladačov čelných UNC 750 výr. č. X., X. a X. v hodnote 930 000 Kčs a 1 ks presuvného podkopu výr. č. X. v hodnote 99 000 Kčs a to tak, že s poškodeným, zastúpeným mandatórom L., uzatvoril kúpnu zmluvu č. X., pričom dohodnutú kúpnu cenu do dnešného dňa neuhradil, čím poškodenému spôsobil škodu vo výške 2 258 610 Sk, lebo nebolo dokázané, že tento skutok spáchal obžalovaný.

Proti uvedenému rozsudku (s výnimkou jeho oslobodzujúcej časti) podal v zákonnej lehote obžalovaný M. V., prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Š. J., odvolanie.

V odôvodnení uvedeného odvolania obžalovaný konkrétne k bodu 1/ rozsudku uviedol, že v tejto časti bol uznaný vinným najmä na základe odvolávania sa na výpoveď svedka J. P., ktorý síce na hlavnom pojednávaní tvrdil, že ho nepozná, avšak v prípravnom konaní podľa tvrdenia súdu uviedol, že sa mu mal predstaviť ako zástupca firmy B. menom V., pričom jeho totožnosť si overoval v predloženom cestovnom pase. Ako obžalovaný poznamenal, svedok J. P. vo svojej výpovedi v prípravnom konaní uviedol, že s ním jednal sám a na overenie jeho totožnosti si vyžiadal výpis z podnikového registra. V rámci uvedeného výsluchu bola tomuto svedkovi ukázaná aj jedna jeho fotografia, o ktorej povedal, že by to mohol byť on,

nie je si však istý, čo však nemožno podľa obžalovaného považovať za procesne relevantný dôkaz – opoznávanie jeho osoby. Okrem uvedeného namietal, že sa v spise nenachádza originál výpisu z podnikového registra, ktorým sa mal preukázať a taktiež, že všetky doklady súvisiace s prevzatím tovaru sa nachádzajú v spise len vo forme fotokópií, na ktorých je dokonca skomolené jeho meno na V., V., a to aj napriek tomu, že súd uložil na hlavnom pojednávaní dňa 19. júna 2005 svedkovi J. P. zaslať originály dokladov. Na záver k tomuto bodu dodal, že hoci je aj na niektorých dodacích listoch napísané číslo jeho cestovného dokladu, nebolo potvrdené, že ho predkladal on.

Pokiaľ ide o bod 2/ napadnutého rozsudku, obžalovaný poznamenal, že ako jeden z podstatných dôkazov pre uznanie jeho viny súd uvádza výpoveď svedka Ing. A. Š., ktorý ho mal v prípravnom konaní opoznať ako osobu odoberajúcu tovar bez dane z obratu. Obžalovaný však poukázal na to, že v rámci predmetného výsluchu bola tomuto svedkovi predložená len 1 fotografia, ku ktorej sa mal vyjadriť, pričom táto fotografia sa pri výsluchu svedka ani nenachádza. Podobne svedkovi PhDr. P. Š. vyšetrovateľ v prípravnom konaní predložil 1 fotografiu muža, ktorého však s plnou istotou neopoznal, pričom podotkol, že v čase, keď on jednal s osobou vystupujúcou v mene firmy B., tak táto osoba vyzerala úplne ináč. Obžalovaný ďalej uviedol, že len v tomto bode boli zaistené originály dokladov a do konania bol pribratý Kriminologický a expertízny ústav Policajného zboru Bratislava, na vypracovanie znaleckého posudku z odboru kriminalistiky – písomoznalectvo, ktorý mal určiť, kto je pisateľom sporných podpisov na piatich faktúrach. Zároveň podotkol, že vo všetkých prípadoch pritom išlo o tzv. parafy, šifry, nie o písaný text. Obžalovaný sa z dôvodu nesúhlasu so záverom spracovateľky posudku Mgr. A. N. už v rámci konania na súde obrátil prostredníctvom svojho obhajcu na renomovaného znalca z odboru písomoznalectvo, ktorý však pre zdravotné a osobné problémy znalecký posudok nespracoval v čase, počas ktorého mal sporný materiál k dispozícii, no obžalovaný interpretoval jeho záver o tom, že pre jednoznačné a nespochybniteľné určenie pisateľa sporného podpisu je nedostatočné skúmať len parafy, šifry. Tiež záver druhého osloveného znalca bol taký, že predložený materiál na skúmanie je nedostatočný na prijatie záveru o pisateľovi. Záverom obžalovaný poznamenal, že k ďalším odberom tovaru neboli zabezpečené originály dokladov.

K bodu 3/ napadnutého rozsudku obžalovaný skonštatoval, že k prijatiu záveru o jeho vine v tejto časti viedli súd zistenia z prečítaných výpovedí svedkov Ing. M. K., M. H., J. K. a A. H. Iba Ing. M. K. pritom prišiel do styku so zástupcom spoločnosti B., ktorý sa mu preukázal výpisom z podnikového registra, avšak tento ho ani neopoznal a ani neposkytol taký opis osoby, ktorý by umožňoval prijať záver o jeho účasti na tomto skutku. Obžalovaný zdôraznil, že ani v tomto prípade neboli zaistené originály dokladov k jednotlivým obchodným prípadom.

Pokiaľ ide o bod 4/, obžalovaný poznamenal, že v tejto súvislosti boli na hlavnom pojednávaní prečítané výpovede svedkov Ing. O. P. a V. Š. z prípravného konania, kde títo popisovali okolnosti uzavretia obchodu so zástupcom spoločnosti B., ktorý sa preukázal výpisom z obchodného registra. S touto osobou jednal pritom iba svedok Ing. O. P. a z jeho výpovede podľa obžalovaného nebol získaný žiadny dôkaz o tom, že by ho identifikoval ako páchatel'a. Okrem toho obžalovaný opäť namietal chýbajúce originály dokladov.

Čo sa týka bodu 5/ rozsudku, v styku so všetkými dodávateľmi tovaru (I.; O. a M.) vystupovala ako odberateľ spoločnosť C., v ktorej svedkovia R. K. a Ing. M. P. pracovali. Menovaní svedkovia mali pritom so zástupcom spoločnosti B. uzavretú len údajnú ústnu dohodu o sprostredkovaní. Obžalovaný uviedol, že krajský súd za jeden z rozhodujúcich dôkazov v tomto bode rozsudku považoval práve výpoveď svedka R. K. na hlavnom pojednávaní ako aj v prípravnom konaní, v ktorej tento popisoval kontakty so zástupcom spoločnosti B., pričom ako zástupcu identifikoval jeho. Z výpovede tohto svedka vyplýva okrem iného i tá skutočnosť, že on mal byť spolu s obžalovaným len pri odbere tovaru v T. a pri ďalších odberoch mal byť obžalovaný sám. Tomuto jeho tvrdeniu sa však podľa obžalovaného nevenovala pozornosť, pretože výsluchom pracovníkov zvyšných dvoch spoločností (I. a M.) mohlo byť zistené, či v týchto podnikoch skutočne bol za účelom odberu tovaru. Následne poukázal v tejto súvislosti na tvrdenie svedka Ing. J. R. (č. l. 852 spisu), ktorý pri výsluchu dňa 21. januára 1994 uviedol, že ako zástupca firmy C. vystupoval p. P. a osoby z fotoalbumu nikdy v živote nevidel. Nehovoriac už o tom, ako sa na doklady spoločností I. a M. dostali pečiatky C. a kto za tovar v P. a P. zaplatil. Obžalovaný je tiež toho názoru, že svedok Ing. M. P. sa dostal do rozporu so svedkom R. K., keď odmietol v prípravnom konaní ako i na hlavnom pojednávaní akúkoľvek účasť na týchto obchodoch a ani obžalovaného neopoznal. Takisto

podotkol, že v spise sa ani nenachádza žiaden doklad o prevzatí tovaru spoločnosťou B. a tiež o tom, že by menovaná spoločnosť dala nejaké peniaze na platby za tovar. Obžalovaný sa vyjadril tiež k výpovedi svedkyne B. K., ktorá ho v rámci prípravného konania opoznala (vo fotoalbe) ako osobu, ktorá prišla v spoločnosti R. K. k nej potvrdiť realizáciu obchodu s liehovinami. Z jej výpovede vyplýva aj to, že podľa zmluvy o sprostredkovaní mal R. K. a Ing. M. P. dostať od firmy B. cez V. províziu, ktorú ale mali odovzdať do pokladne firmy C., čo neurobili. Nakoľko však táto svedkyňa už zomrela, nie je možné zistiť, o akej zmluve o sprostredkovaní medzi spoločnosťami B. a C. vlastne hovorí, keďže vo firme C. sa nenašli žiadne doklady o obchodnom vzťahu medzi uvedenými spoločnosťami a svedok R. K. vypovedal, že medzi nimi nebola uzavretá žiadna zmluva, len ústna dohoda.

K vyššie uvedeným výsluchom svedkov R. K., Ing. M. P. a B. K. z prípravného konania obžalovaný súčasne uviedol, že títo boli vypočutí v priebehu mesiaca január 1994, pričom za tento skutok mu bolo vznesené obvinenie až dňa 8. marca 1994, a z toho dôvodu považuje tieto úkony za procesne nepoužiteľné. Okrem toho v súvislosti s výsluchom R. K. a B. K. spochybnil jeho opoznanie uvedenými svedkami vo fotoalbe i z toho dôvodu, že v texte týchto podľa obžalovaného procesne nepoužiteľných výpovedí sa síce uvádza, že títo ho opoznali na fotografii č. 5, no fotoalbum k tomuto úkonu pripojený nie je a nemôže teda ísť o procesný úkon upravený v súčasnosti v § 126 Tr. por. (okrem iného aj pre to, že chýba predchádzajúci opis osoby). Hoci sa v spise na str. 886-888 a 908-911 nachádzajú fotoalbumy s nejasnými čiernobielymi fotografiami (či skôr siluetami osôb), nie je zrejmé, k čomu ich treba pripojiť. Obžalovaný pripúšťa, že tento procesný nedostatok bol čiastočne sanovaný v prípade svedka R. K. na hlavnom pojednávaní, kedy tento podľa súdu opoznal obžalovaného ako osobu, ktorá s ním uzavrela ústnu dohodu, no podľa obžalovaného ani v tomto prípade nešlo o procesný úkon podľa § 126 Tr. por., pretože po vstupe do pojednávacej miestnosti muselo byť svedkovi jasné, kto je obžalovaný.

V súvislosti s týmto bodom bol vypočutý v prípravnom konaní a tiež na hlavnom pojednávaní aj svedok Ing. M. U. Z jeho výpovede z prípravného konania vyplynulo, že viackrát sa stretol s osobou vystupujúcou pod menom V., ktorá sa mu preukázala výpisom z obchodného registra. Po dohode s touto osobou vycestoval do spoločnosti O. kde s pani Ing. J. Š. prejednal podmienky odberu liehovín. Obdržal aj tlačivo na uzatvorenie hospodárskej zmluvy, ktoré

odovzdal V. a ten mu vypísané tlačivo vrátil, pričom ako odberateľ bola uvedená nejaká maďarská spoločnosť. On sám nič nepodpisoval okrem nejakého dodatku, zmluvu odovzdal Ing. J. Š. Viackrát sa už s V. nestretol napriek tomu, že bol prítomný pri odbere tovaru v troch alebo štyroch prípadoch, miesto V. tam však bola iná osoba. Mená R. K. a Ing. M. P., ako aj názov spoločnosti C. mu nič nehovorí a pre túto spoločnosť nevykonával žiadne aktivity. V prípravnom a ani na hlavnom pojednávaní ho tento svedok neopoznal, hoci mu bola jeho osoba povedomá. Z výpovede svedkyne J. Š. vyplýva, že táto dňa 21. februára 1992 v zastúpení O. so spoločnosťou C. ako odberateľom uzatvorila hospodársku zmluvu, pričom odberateľa zastupoval Ing. M. U., ktorý k vykonaniu úkonu predložil písomné plnomocenstvo. Obžalovaný sa preto pýta, že pokiaľ sa mal teda stretnúť s Ing. M. U. a preukázať sa výpisom z obchodného registra ako zástupca spoločnosti B., ako je možné, že menovaná spoločnosť nie je v nijakom vzťahu k odberu tovaru a pokiaľ sa Ing. M. U. predstavil menom a názvom spoločnosti B., ktorú mal zastupovať, ako je tiež potom možné, že Ing. J. Š. hovorí len o spoločnosti C., ktorú mal Ing. M. U. zastupovať a pritom predložil aj písomné plnomocenstvo? Obžalovaný v tejto súvislosti súčasne upozornil na to, že podľa výpovede Ing. M. U. odovzdal Ing. J. Š. overenú kópiu výpisu z obchodného registra, avšak táto kópia sa v spise nenachádza.

Obžalovaný k tomuto bodu ďalej uviedol, že na č. l. 899 spisu sa síce nachádza fotokópia objednávky B. pre C. zo dňa 2. marca 1992, no nie je jasné, na základe čoho mohla C. sprostredkovať odber tovaru už v dňoch 19, 26 a 27. februára 1992. Taktiež nebolo podľa obžalovaného preukázané ani to, že uvedený doklad podpísal on.

Navyše na č. l. 938, 939, 983 a 984 spisu sa nachádzajúce poštové poukážky zaslané spoločnosťou C. pre spoločnosť O. podľa obžalovaného vyvracajú tvrdenia o priamej platbe za tovar.

Obžalovaný na záver poukázal aj na tú skutočnosť, že keby sa tak stalo, ako to z prehľadu jednotlivých obchodných aktivít uvedených v bodoch 1/ až 5/ vyplýva, tak v jeden deň by musel byť vo viacerých prípadoch súčasne prítomný na niekoľkých miestach, čo objektívne nie je možné. Uvedené podľa názoru obžalovaného preto vylučuje jeho účasť na spomenutých obchodných aktivitách, keďže sa to nedá vykonať spôsobom, že by to všetko mal robiť on sám.

Na základe vyššie uvedeného obžalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 259 ods. 1 Tr. por. vec vrátil Krajskému súdu v Košiciach na nové prejednanie a rozhodnutie.

Aj krajský prokurátor podal v zákonnej lehote odvolanie proti predmetnému rozsudku krajského súdu, presnejšie proti jeho oslobodzujúcemu výroku a výroku o treste. Podľa jeho názoru sa prvostupňový súd pri tomto skutku nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a v dôsledku toho je rozsudok v oslobodzujúcej časti chybný a uložený trest neprimeraný.

Konkrétne krajský prokurátor uviedol, že dňa 21. septembra 1992, kedy k predmetnému skutku malo dôjsť, zdravotný stav obžalovaného mu umožňoval pohybovať sa a verbálne komunikovať, čo vyplýva z jeho chorobopisu a tiež z výpovede jeho ošetrojúceho lekára MUDr. J. P. na hlavnom pojednávaní dňa 24. novembra 2008 (sadra na pravej hornej končatine obžalovaného mala byť prítomná len do 31. augusta 1992 a zubná medzičelustná fixácia mala byť zrušená po 6 týždňoch, teda okolo 15. septembra 1992). Navyše, ako je zrejmé z výpovede svedka J. L. zo 14. marca 1994 (č. l. 665 - 669), osoba, s ktorou uzatvoril dňa 21. septembra 1992 kúpnu zmluvu ohľadom univerzálnych nakladačov, nebola v L. sama, ale s ňou prišli aj dve vozidlá zn. Liaz s návesmi, na ktoré sa následne naložil kupovaný tovar.

Ako ďalší argument krajský prokurátor uviedol, že zo spomínanej výpovede svedka J. L. vyplýva, že osoba páchatel'a mu dňa 21. septembra 1992 predložila aj cestovný pas na meno M. V., ktorého číslo bolo poznačené na predmetnej kúpnej zmluve pri mene obžalovaného (č. l. 673). Pritom na č. l. 88 je žiadosť obžalovaného o vydanie cestovného pasu, z ktorej je zrejmé, že tento si obžalovaný prevzal dňa 21. augusta 1992 (mesiac pred skutkom) a tiež, že jeho číslo je totožné s číslom uvedeným na spomínanej kúpnej zmluve.

Krajský prokurátor ďalej podotkol, že tá skutočnosť, že k danému skutku neboli zadovážené originálne doklady, nemá vplyv na hodnovernosť ich fotokópií (č. l. 670 – 698), keďže z dodatku výpovede svedka J. L. (č. l. 669) vyplýva, že tento poskytol vyšetrovateľovi všetky písomnosti ohľadom skutku za účelom vyhotovenia ich fotokópií, ktoré boli následne pripojené k spisu. Z fotokópií týchto písomností, najmä z kúpnej zmluvy a odovzdávajúcich

protokolov tiež vyplýva, že páchatel' použil v tomto prípade inú pečiatku firmy B. než je na listinných dokladoch z obdobia január až marec 1992 (body 1/ až 5/ rozsudku). Rovnaká pečiatka, aká je na dokladoch pri skutku z 21. septembra 1992, bola použitá obžalovaným M. V. dňa 30. septembra 1992 v Žiline pri uzavretí zmluvy o zriadení bežného účtu v mene firmy B. s pobočkou banky Č. (č. 1. 1028/1 až 1028/10). Okolnosť, že zmluva bola uzavretá v Ž. tiež potvrdzuje to, že obžalovaný sa mohol v predmetnom období pohybovať a verbálne komunikovať. Ani týmito skutočnosťami sa však krajský súd v rozsudku nezaoberal, pričom všetky vyššie uvedené dôkazy a skutočnosti podľa názoru prokurátora odôvodňujú uznanie viny u obžalovaného M. V. aj pri predmetnom trestnom čine. Uvedený výrok by sa mal následne odraziť aj v prísnejšom treste uloženom obžalovanému.

Krajský prokurátor na základe vyššie uvedených dôvodov navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky napadnutý rozsudok podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušiť a vec vrátiť podľa § 259 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Košiciach na nové prejedanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací postupujúc s prihliadnutím na prechodné ustanovenie § 564 ods. 4 Tr. por. (zákona č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov) účinného od 1. januára 2006 podľa predpisov dovtedy účinných, t.j. podľa zákona č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (o trestnom konaní súdnom), preskúmal podľa § 254 ods. 1 Tr. por. (po zistení, že neprichádza do úvahy rozhodnutie podľa § 253) zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým mohli obžalovaný a prokurátor podať odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, prihliadajúc pritom i na prípadné chyby, ktoré v odvolaní neboli vytýkané a zistil, že odvolanie obžalovaného je dôvodné, avšak z iných než ním uplatnených dôvodov. Pokiaľ ide o odvolanie prokurátora, toto je dôvodné len vo vzťahu k oslobodzujúcej časti napadnutého rozsudku. Najvyšší súd k týmto záverom dospel na verejnom zasadnutí konanom v neprítomnosti obžalovaného, keďže odvolacie konanie prebehlo proti ušlému. Na takýto postup boli splnené podmienky stanovené v § 302 a nasl. Tr. por.

Pokiaľ ide o skutok uvedený v bodoch 1/ až 5/ tohto rozsudku, Najvyšší súd Slovenskej republiky pri skúmaní skutkového stavu zistil, že krajský súd tento ustálil v súlade s výsledkami

dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní. Prvostupňový súd pritom vykonal na hlavnom pojednávaní všetky potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu v súlade s ustanovením § 2 ods. 5 Tr. por. a tieto aj správne vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 6 Tr. por.

V odôvodnení rozsudku krajský súd v súlade s ustanovením § 125 Tr. por. vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, existenciu ktorých skutočností pokladá so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú a tiež akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia je tiež zrejmé, ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny.

Keďže písomné odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá ustanoveniu § 125 Tr. por. a odvolacie námietky obžalovaného, resp. žiadne iné zistené okolnosti nemajú zásadný vplyv na správnosť meritórnych záverov v danej veci, odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na tam uvedené dôvody, ktoré si osvojuje. Reagujúc na odvolacie námietky obžalovaného je však nevyhnutné uviesť nasledovné:

Pokiaľ ide o niekoľkokrát opakovanú námietku obžalovaného, že niektoré listinné dôkazy sa nachádzajú v spise len vo forme fotokópie, tak k tomu odvolací súd uvádza, že fotokópia listiny je rovnako ako jej originál spôsobilá byť dôkazným prostriedkom a je tiež spôsobilá byť vykonaná ako dôkaz zákonom predpokladaným spôsobom, pričom takto získaný dôkaz hodnotí súd ako každý iný dôkaz podľa zásady upravenej v § 2 ods. 6 Tr. por. V rámci uvedeného hodnotenia dôkazov, t.j. v rámci činnosti, pri ktorej súd hodnotí dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, sa potom súd zaoberá tiež posudzovaním jej pravosti a pravdivosti. K uvedenému treba na záver ešte dodať toľko, že zo zásady bezprostrednosti (§ 2 ods. 12 Tr. por.) síce vyplýva, aby orgány činné v trestnom konaní použili k dokazovaniu v prvom rade dôkazy pôvodné (originál listiny), no nie je vylúčené použiť i dôkaz odvodený (fotokópia listiny), a to predovšetkým v tých prípadoch, kedy pôvodné dôkazy už neexistujú alebo ich nemožno opatriť.

Obžalovaný vo svojom odvolaní okrem iného tiež uviedol, že opoznanie jeho osoby v prípade niektorých svedkov nemožno akceptovať ako procesne relevantný dôkaz - rekogníciu, nakoľko bola týmto svedkom predložená len 1 fotografia obžalovaného a neboli splnené ani ďalšie podmienky potrebné k tomu, aby mohlo ísť o spomínanú rekogníciu (chýbal predchádzajúci opis osoby a pod.). S tým tvrdením obžalovaného, že v uvedených prípadoch nemožno hovoriť o rekognícii, sa odvolací súd plne stotožňuje, no zároveň dodáva, že ani súd prvostupňový nehodnotil opoznanie osoby v týchto prípadoch ako dôkaz získané prostredníctvom vykonania rekognície. Napriek uvedenému bol ale v daných prípadoch získaný procesne relevantný poznatok, ktorý prispel k identifikácii osoby obžalovaného zo strany predmetných svedkov a ktorý v súhrne s inými získanými dôkazmi dostatočne preukazuje vinu obžalovaného.

Z odvolania obžalovaného k bodu 1/ rozsudku vyplýva, že ten svoju vinu za dané protiprávne konanie spochybnil okrem iného i tým, že na fotokópiách dokladov je jeho meno skomolené na V., či V. Odvolací súd v tejto súvislosti zistil, že sa jedná konkrétne o dodacie listy vystavené J. P., pričom ten v rámci svojej svedeckej výpovede v prípravnom konaní (č. l. 179) uviedol, že pokiaľ je aj na uvedených dodacích listoch uvedené meno odberateľa V. (na jednom aj V.) a nie V., priznáva, že mohol prepočúť. Z výpovede tohto svedka vyplýva ďalej aj to, že keď uzatváral zmluvy s firmou B. , tak si od jej zástupcu pýtal výpis z podnikového registra a na overenie totožnosti tiež cestovný pas, ktorého číslo je uvedené aj na spomínaných dodacích listoch. Vychádzajúc z uvedených dôkazov a v súhrne s inými vykonanými dôkazmi má rovnako ako krajský súd aj súd odvolací za to, že práve M. V. vystupoval v danom prípade ako zástupca spoločnosti B.

Čo sa týka konania v bode 2/ napadnutého rozsudku, obžalovaný v odvolaní spochybnil predovšetkým závery znaleckého posudku z odboru kriminalistika – písmoznalectvo vypracovaného Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru Bratislava. Najvyšší súd Slovenskej republiky v prvom rade upresňuje, že predmetom posudzovania v danom prípade boli nielen sporné podpisy (v počte 7) vyhotovené v tvare paráf, ale taktiež 1 sporný textový a číselný zápis na šeku Č. Spracovateľka posudku Mgr. A. N. sa pritom na hlavnom pojednávaní dňa 6. novembra 2006 podrobne vyjadrila k podanému posudku a uviedla, že na ňom trvá (1243 - 1245). Na otázku predsedu senátu, či mala dostatok podkladov k záverom odpovedala,

že na vypracovanie posudku jej boli predložené vyhovujúce sporné aj porovnávajúce písomnosti v dostačujúcom množstve. Zo spisového materiálu síce vyplýva, že obžalovaný M. V. sa v rámci konania na prvostupňovom súde skutočne prostredníctvom svojho obhajcu obrátil na 2 znalcov z odboru písomoznalectva, avšak ani jeden z nich žiadny znalecký posudok neodovzdal. S ohľadom na uvedené je potrebné poukázať aj na ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por., z ktorého vyplýva, že pri rozhodovaní na hlavnom pojednávaní smie súd prihliadnuť len na tie dôkazy, ktoré boli pri tomto konaní vykonané.

Čo sa týka ďalšej námietky obžalovaného, a síce, že výsluchy ním menovaných svedkov súvisiace s obchodnými aktivitami uvedenými v bode 5/ rozsudku boli vykonané ešte pred vznesením obvinenia za dané protiprávne konanie, a sú tak z tohto dôvodu procesne nepoužiteľné, túto hodnotí odvolací súd rovnako ako neopodstatnenú. Je síce pravda, že predmetné výsluchy prebiehajúce v januári 1994 boli vykonané ešte pred vznesením obvinenia (8. marec 1994), no už po začatí trestného stíhania v danej veci (3. november 1993), a súd ich teda hodnotí ako zákonné a procesne použiteľné.

Snaha obžalovaného zbaviť sa svojej zodpovednosti za súdený skutok poukázaním na to, že nie je možné, aby bol súčasne prítomný na viacerých miestach, tak ako to vyplýva z priebehu tohto skutku uvedeného v bodoch 1/ až 5/ rozsudku, je irelevantná, nakoľko pre záver o jeho vine je nepodstatné, či v rámci posudzovaného konania vystupovala aj ďalšia doteraz nezistená osoba. V tejto súvislosti treba dodať, že aj krajský súd v napadnutom rozsudku vyslovil zrejme podozrenie zo súčinnosti iných osôb s obžalovaným pri realizácii jednotlivých obchodných aktivít, vrátane predajcov.

Odvolací súd rovnako ako súd prvostupňový nemá pochybnosti o tom, že skutok tak ako je uvedený v bodoch 1/ až 5/ napadnutého rozsudku obžalovaný M. V. spáchal. Vykonaným dokazovaním v súhrne bolo totiž jednoznačne preukázané, že obžalovaný v mesiacoch január až marec 1992 ako zástupca firmy B., odobral od rôznych tuzemských dodávateľov väčšie množstvo liehovín za kúpnu cenu bez dane z obratu, nakoľko prehlásil, že liehoviny sú určené na predaj do zahraničia, avšak tieto boli predané nezisteným tuzemským odberateľom, čím skrátil daň z obratu celkovo vo výške 31 711 726 Sk (1 052 636,46 eur).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci svojej prieskumnej povinnosti zistil, že skutok uvedený v bodoch 1/ až 5/ rozsudku bol síce zo strany prvostupňového súdu správne zistený, no nebol v napadnutom rozsudku posúdený v súlade so zákonom.

Podľa § 16 ods. 1 Tr. zák. sa trestnosť činu posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Pokiaľ ide o trestné sadzby uvedené v § 148 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. v znení zákona č. 557/1991 Zb. (účinný v čase spáchania trestného činu) a § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v znení zákona č. 248/1994 Z. z., podľa ktorého rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky (nový Trestný zákon účinný od 1. januára 2006 je totiž vzhľadom k trestnej sadzbe uvádzanej v § 276 ods. 4, t.j. od 7 do 12 rokov pre obžalovaného jednoznačne nepriaznivejší), tieto sú rovnaké, t.j. v rozmedzí od 5 do 12 rokov.

V prípade trestných činov majetkovej povahy, okrem trestných sadziieb, ďalším kritériom pre posudzovanie trestnosti činu páchatel'a z hľadiska časovej pôsobnosti Trestného zákona v zmysle § 16 ods. 1, je i výška spôsobenej škody, ktorá je nielen kvalifikačným kritériom pri právnom posudzovaní protispoločenského konania, ale je i jedným z kritérií určujúcich stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania v zmysle § 3 ods. 4 Trestného zákona, tiež ako jedno z hľadísk pri určení druhu trestu a jeho výmery v zmysle § 31 ods. 1 Tr. zák., prípadne pre iné meritórne rozhodnutie (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. mája 2001 – 5 To 15/2001, R 21/2002).

Hodnotenie konkrétneho stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť podľa § 3 ods. 4 Tr. zák. má podstatný význam nielen pre úvahu, či ide vôbec o trestný čin, ale rozhodujúcim spôsobom zasahuje aj do úvah o tom, či ide o trestný čin závažnejšieho alebo menej závažnejšieho charakteru. Uvedené ustanovenie treba považovať i pri úvahách v zmysle § 16 ods. 1 Tr. zák. za jedno z určujúcich hľadísk, ktoré sa stáva zásadným určovateľom pre posúdenie trestnosti určitého konania (Rozhodnutie Najvyššieho súdu zo 4. mája 1962 - To 04/62, Č 33/1962).

Podľa § 89 ods. 14 Tr. zák. v znení zákona č. 557/1991 Zb. bola škodou veľkého rozsahu suma dosahujúca najmenej dvestopäťdesiatnásobok najnižšej mesačnej mzdy, teda suma dosahujúca najmenej 500 000 Kčs (vychádzajúc z nariadenia vlády ČSFR č. 464/1991 Zb. o určení najnižšej mesačnej mzdy na účely Trestného zákona účinného od 29. novembra 1991), zatiaľ čo podľa § 89 ods. 14 Tr. zák. v znení zákona č. 248/1994 Z. z. bola škodou veľkého rozsahu už suma dosahujúca najmenej päťstonásobok najnižšej mesačnej mzdy, teda suma dosahujúca najmenej 1 225 000 Sk (vychádzajúc z nariadenia vlády ČSFR č. 53/1992 Zb. o minimálnej mzde v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 645/1992 Zb. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 248/1993 Z. z. účinného od 30. októbra 1993). Keďže v posudzovanom prípade obžalovaný svojím konaním v bodoch 1/ až 5/ napadnutého rozsudku spôsobil škodu vo výške 31 711 726 Kčs, podľa zákona účinného v čase spáchania trestného činu by prekročil vyššie uvedenú hranicu škody veľkého rozsahu viac ako 63 – krát, zatiaľ čo podľa zákona neskoršieho „len“ viac ako 25 - krát. Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že Trestný zákon v znení zákona č. 248/1994 Z. z. je pre obžalovaného M. V. priaznivejší než Trestný zákon účinný v čase spáchania trestného činu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preto na podklade odvolania obžalovaného M. V. zrušil napadnutý rozsudok podľa ustanovení citovaných vo výroku tohto rozsudku a sám vo veci podľa § 259 ods. 3 Tr. por. rozhodol tak, že ho uznal za vinného z pokračovacieho trestného činu skrátenia dane podľa § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v znení zákona č. 248/1994 Z. z., keďže použitie tohto zákona je pre obžalovaného najpriaznivejšie.

Odvolací súd zároveň po zhodnotení všetkých okolností daného prípadu a tiež kritérií uvedených v § 31 ods. 1 Tr. zák. majúcich význam pre voľbu druhu trestu a jeho výmeru, prihliadajúc pritom aj na účel trestu vyjadrený v § 23 ods. 1 Tr. zák. dospel k záveru, že trest uložený obžalovanému M. V. krajským súdom je neprimeraný.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že obžalovaný sa posudzovaného pokračovacieho trestného činu skrátenia dane a poistného dopustil už začiatkom roka 1992 a trestné stíhanie so súčasným vznesením obvinenia proti M. V. bolo pre konanie uvedené v bodoch 1/ až 4/ tohto rozsudku začaté 20. októbra 1993 a pre konanie uvedené v bode 5/ tohto rozsudku 3. novembra 1993, pričom obvinenie bolo M. V. v tejto veci vznesené až neskôr, presnejšie

8. marca 1994. K spojeniu oboch vecí podľa § 23 ods. 3 (per analogiam) s poukazom na ustanovenie § 20 ods. 1 Tr. por. došlo uznesením z 25. marca 1994.

Obžaloba zo dňa 6. júna 2001 bola krajským prokurátorom podaná na Okresnom súde Košice II, ktorý ale uznesením zo dňa 20. decembra 2001 rozhodol podľa § 188 ods. 1 písm. a/ Tr. por. o postúpení predmetnej trestnej veci Krajskému súdu v Košiciach. Hlavné pojednávanie v danej veci sa na uvedenom prvostupňovom súde prvýkrát uskutočnilo až 27. mája 2005 a následne bolo viackrát odročované. Z obsahu trestného spisu vyplýva, že k častému odročovaniu dochádzalo predovšetkým z dôvodu rozsiahleho dokazovania (bolo potrebné vypočúť viacerých svedkov, pričom niektorým z nich nebolo možné ani doručiť predvolanie) a iba 2 krát z dôvodu na strane obžalovaného (pracovná zaneprázdnenosť, práceneschopnosť), ktorý sa inak všetkých ostatných pojednávaní zúčastňoval. Keďže ale obžalovaný predvolanie na hlavné pojednávanie nariadené na 21. september 2007 opakovane neprevzal v odbernej lehote a aj následné pokusy o jeho predvedenie boli neúspešné, bol dňa 20. augusta 2008 vydaný Krajským súdom v Košiciach príkaz na jeho zatknutie.

Súd hlavné pojednávanie proti obžalovanému M. V. od 24. novembra 2008 vykonal v konaní proti ušlému.

Rozsudok prvostupňového súdu bol vyhlásený na hlavnom pojednávaní dňa 18. decembra 2008, pričom v dôsledku podaného odvolania tak zo strany obhajcu obžalovaného ako aj prokurátora bola dňa 3. apríla 2009 uvedená trestná vec predložená na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Pokiaľ ide o dĺžku trestného konania, jej primeranosť nemožno vyjadriť numericky v zmysle určenia lehoty jeho trvania, ale je nutné ju skúmať a preverovať pri každom prípade jednotlivo vo svetle konkrétnych okolností. Kritériami, podľa ktorých možno posudzovať rýchlosť trestného konania sú zložitnosť veci z hľadiska právneho a skutkového, správanie subjektov konania, samotný postup (konanie) orgánov činných v trestnom konaní a prípadné zvláštne okolnosti, ktoré môžu spôsobiť prieťahy v konaní. Iba prieťahy, ktoré je možné pripísať štátu, môže viesť k záveru, že primeraná lehota nebola rešpektovaná (prezumpcia zavineného konania štátu).

Pri uvážení vyššie uvedených kritérií a tiež s ohľadom na spomenuté osobitosti priebehu konania v danej veci má Najvyšší súd Slovenskej republiky za to, že trestná vec obžalovaného M. V. v primeranej lehote prejednaná nebola, čím bolo porušené jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Taktiež podľa § 2 ods. 4 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní musia (okrem iného) trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a musia dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou.

Neprimeranú dĺžku konania treba hodnotiť so zreteľom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ako neprimeranú pre trestné konanie – stíhanie považuje už dobu 6 rokov), ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v prospech obžalovaného pri rozhodovaní o treste. Z tohto pohľadu považoval rovnako ako prvostupňový súd aj súd odvolací za potrebné kompenzovať porušenie práva na primeranú dĺžku konania zmiernením trestu obžalovaného, a síce použitím ustanovenia § 40 Tr. zák.

Podľa § 40 ods. 1 Tr. zák., ak má súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a za to, že by použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne, a že možno účel trestu dosiahnuť i trestom kratšieho trvania, môže znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom.

Pri aplikácii citovaného ustanovenia mal Najvyšší súd Slovenskej republiky na zreteli ustálenú súdnu prax, podľa ktorej nemožno znížiť trest odňatia slobody z dôvodov okolností prípadu pod dolnú hranicu trestnej sadzby uvedenej v kvalifikovanej skutkovej podstate trestného činu. Táto súdna prax však zohľadňuje v zmysle § 3 ods. 4 Tr. zák. predovšetkým tie okolnosti prípadu, ktoré súvisia so skutkom ako takým a s jeho právnym posúdením. Ide teda o okolnosti činu v užšom zmysle slova. Najvyšší súd Slovenskej republiky je však toho názoru, že pod okolnosťami prípadu treba rozumieť aj okolnosti v širšom zmysle slova, súvisiace v konkrétnom prípade so spôsobom jeho prejednávania a dĺžkou konania.

Pri rozhodovaní o druhu trestu a jeho výmery vzal odvolací súd do úvahy i tú skutočnosť, vyplývajúcu z registra trestov, že od spáchania predmetného trestného činu sa obžalovaný M. V. nedopustil žiadnej trestnej činnosti. Odvolací súd zohľadnil tiež to, že celková výška spôsobenej škody, ktorá v čase spáchania činu predstavovala mnohonásobok hranice škody veľkého rozsahu, je v čase rozhodovania ani nie 7 násobkom hranice škody veľkého rozsahu (podľa ustanovenia § 89 ods. 14 Tr. zák. v znení zákona č. 248/1994 Z. z. sa škodou veľkého rozsahu rozumie suma dosahujúca najmenej päťnásobok najnižšej mesačnej mzdy), ktorá predstavuje sumu najmenej 4 635 000 Sk (vychádzajúc z nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 441/2009 Z. z.), čo tiež čiastočne zmiernuje spoločenskú nebezpečnosť konania obžalovaného. Túto skutočnosť treba hodnotiť v prospech obžalovaného.

Odvolací súd tak v zmysle § 259 ods. 3 Tr. por. obžalovanému uložil podľa § 148 ods. 5 Tr. zák. s použitím § 40 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov nepodmienečne, pričom na výkon tohto trestu ho zaradil do I. nápravno výchovnej skupiny (§ 39a ods. 3 Tr. zák.). Uvedený trest podľa názoru odvolacieho súdu spĺňa kritéria uvedené v § 23 ods. 1 a § 31 ods. 1 Tr. zák.

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva je založená na tom, že v prípade porušenia práva na primeranú dĺžku konania vyslovuje súd porušenie Dohovoru a priznáva primerané zadosťučinenie. Európsky súd pre ľudské práva však akceptuje, že dostatočnou formou kompenzácie na úrovni vnútroštátnej úpravy zmluvných štátov môže byť aj zmiernenie trestu, ak ho súd výslovne použije preto, že bolo porušené právo na prejednanie veci v primeranej lehote a uvedie, v akej miere bol trest z tohto dôvodu zmiernený. Za týchto podmienok má Európsky súd pre ľudské práva za to, že zmluvný štát poskytol dostatočnú ochranu právam vyplývajúcim z Dohovoru s tým, že sťažovateľ stráca postavenie poškodeného podľa Dohovoru.

Odvolací súd považuje za potrebné na záver zdôrazniť to, že ním uložený nepodmienečný trest odňatia slobody pri použití zmiernovacieho ustanovenia § 40 ods. 1 Tr. zák. je teda možné v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva považovať za faktické odškodnenie pre obžalovaného za priet'ahy v trestnom konaní, keď dĺžka trestného stíhania mohla mať negatívny dopad na jeho pracovné, osobné i rodinné vzťahy a zabraňuje prípadnej žalobe o odškodnenie za priet'ahy v konaní.

So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti je teda zrejmé, prečo Najvyšší súd Slovenskej republiky neakceptoval odvolacie námietky krajského prokurátora smerujúce voči skôr uloženému trestu.

Pokiaľ ide o oslobodzujúci výrok napadnutého rozsudku, ktorým bol obžalovaný M. V. oslobodený pre skutok, právne kvalifikovaný ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania trestného činu (zákon č. 557/1991 Zb.), nakoľko nebolo preukázané, že tento skutok spáchal (§ 226 písm. c/ Tr. por.), tak tento Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe odvolania krajského prokurátora podľa § 258 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil a podľa § 259 ods. 1 Tr. por. v tejto časti rozsudku vec vrátil prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Ako vyplýva z napadnutého rozsudku, podstatnou okolnosťou pre vynesenie oslobodzujúceho výroku bola vážna pochybnosť krajského súdu o tom, či obžalovaný M. V. vzhľadom na svoj nepriaznivý zdravotný stav v predmetnom období mohol byť v L. v čase spáchania skutku, t.j. 21. septembra 1992. Uviedol, že z výpovede už nebohého svedka J. L. z prípravného konania, ktorý ako jediný pri tomto skutku prišiel do kontaktu s osobou objednávajúcou a preberajúcou tovar, totiž nevyplýva popis osoby, ktorá vystupovala pod menom M. V. ako osoby, ktorá mala ruku v sadre a chodila len za pomoci francúzskych barlí. Ani popis tváre a vlasov tejto osoby nesvedčí tomu, že by páchatelom predmetného činu mal byť práve obžalovaný M. V. Pri uvedenom závere pritom krajský súd vychádzal z výpovedí svedkov J. L., MUDr. A. V., MUDr. J. P. (odborného lekára traumatológie) a taktiež z obhajoby obžalovaného prednesenej na hlavnom pojednávaní dňa 27. mája 2005 (č. l. 1122). Navyše, ako krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, listinné dôkazy (dodacie listy, objednávka, faktúra) sú k tomuto skutku priložené len vo forme fotokópie.

Odvolací súd poukazuje predovšetkým na to, že z chorobopisu obžalovaného (č. l. 1128) a tiež z výpovede jeho ošetrojúceho lekára MUDr. J. P. na hlavnom pojednávaní dňa 24. novembra 2008 (č. l. 1315) nie je zrejmé, že by mal mať obžalovaný M. V. v čase predmetného skutku ruku v sadre a ani to, že by v tom čase mal chodiť len za pomoci francúzskych barlí. Z vyššie uvedených dôkazov vyplýva, že sadrová fixácia na pravej hornej

končatine mala byť u obžalovaného prítomná len do 31. augusta 1992 a zubná medzičelustná fixácia mala byť zrušená po 6 týždňoch, teda v polovici septembra.

Pokiaľ ide o výpoveď svedka J. L. zo 14. marca 1994, tak ten sa v nej vyjadril tak, že spolu s objednávkou mu osoba vystupujúca ako M. V. predložila aj výpis z obchodného registra a pas na jeho meno. K predloženej fotografii menovaný svedok uviedol, že osoba na nej je veľmi podobná osobe, ktorá sa mu predstavila ako M. V., no nie je si tým istý, nakoľko osoba, ktorá sa mu predstavila ako V., mala iné vlasy, no čo sa týka tváre, táto je podobná s tvárou M. V. Zároveň však dodal, že uplynulo už odvtedy viac ako 2 roky (v skutočnosti 1 a pol roka) a až tak detailne si ho nevšimol, nakoľko s ním mohol byť celkom najviac 3 hodiny. Na záver však podotkol, že jeho totožnosť si overil podľa cestovného pasu, ktorý mu predložil (č. l. 667 - 668). Číslo tohto pasu bolo poznačené aj na kúpnej zmluve ohľadom predmetných nakladačov pri mene M. V. (č. l. 673). Cestovný pas s týmto číslom si pritom obžalovaný prevzal mesiac pred skutkom (č. l. 88).

Čo sa týka listinných dôkazov priložených k tomuto skutku vo forme fotokópie, tak k tomu odvolací súd uvádza, že z dodatku zápisnice o výsluchu svedka J. L. na č. l. 669 vyplýva, že ten predložil vyšetrovateľovi na nahliadnutie kúpnu zmluvu z 21. septembra 1992 a súčasne za účelom vykonania fotokópii tiež všetky ostatné písomnosti ohľadne tejto záležitosti (doklady o uzavretí kontraktu nachádzajúce sa na č. l. 670 – 698).

V súvislosti s použitou pečiatkou firmy B. na priložených listinách, ktorá je odlišná od pečiatky použitej na listinných dokladoch z obdobia január až marec 1992 (skutok uvedený v bode 1/ až 5/ rozsudku), chce odvolací súd upozorniť na viaceré skutočnosti, s ktorými sa taktiež krajský súd vo svojom rozhodnutí nevysporiadal. Jednak z výpovedí svedkov Ľ. J. a P. L. z 12. novembra 1993 vyplýva, že títo si asi v júli 1992 dali urobiť vo firme A. 2 nové pečiatky firmy B. (potvrdenie o tom odovzdal prvý menovaný svedok policajtom), avšak jedna z nich (pečiatka č. 2) mala zmiznúť z ich kancelárie vtedy, keď k nim prišiel obžalovaný M. V. Zo spisu tiež ďalej vyplýva, že pri uzavretí zmluvy o zriadený bežného účtu (č. l. 1028/6 a 1028/8), ktorú uzavrel M. V. v mene firmy B. s pobočkou banky Č. v Ž. dňa 30. septembra 1992, je použitá rovnaká pečiatka uvedenej firmy, ako je na písomnostiach vzťahujúcich sa k skutku z 21. septembra 1992.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci tak vzhľadom na vyššie uvedené dospel k názoru, že prvostupňový súd sa pri predmetnom skutku nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a v dôsledku toho je napadnutý rozsudok v oslobodzujúcej časti predčasný. Je teda potrebné, aby sa Krajský súd v Košiciach pokúsil odstrániť nezrovnalosti vo vykonaných dôkazoch najmä opätovným výsluchom ošetrojúceho lekára za účelom objasnenia dĺžky nosenia fixácie ako i spôsobilosti chodenia obžalovaného len za pomoci barlí, a tiež dôsledným oboznámením sa s chorobopisom obžalovaného aj za prítomnosti a vysvetlenia lekára. V tejto súvislosti bude zároveň potrebné odstrániť aj ďalšie, skôr uvedené nevysporiadané nezrovnalosti vo vykonaných dôkazoch, a to prípadne i vykonaním ďalších dôkazov, ktorých potreba vykonania sa ukáže v doplnenom konaní – dokazovaní na hlavnom pojednávaní. Až následne po zhodnotení všetkých dostupných a vykonaných dôkazov bude môcť krajský súd rozhodnúť, či vinu obžalovaného za daný skutok považuje alebo nepovažuje za nepochybne preukázanú. V prípade uznania viny bude tiež nevyhnutné v zmysle ustanovenia § 16 ods. 1 Tr. zák. preskúmať, či by použitie niektorého neskoršieho zákona nebolo (z hľadiska výšky škody) pre obžalovaného priaznivejšie.

Z vyššie uvedených dôvodov rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 27. mája 2010

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Alžbeta Kóňová